

[צחוק אתה עושה ממני?! אכתי פש לך גבי, פלגא דחייטא [הרי יש לך אצלי עוד חצי מכת שק שעדיין לא קיבלת].

וכך קטלינהו ריש לקיש לכולהו. (6)

נפק ריש לקיש ואתא [יצא ריש לקיש מן השבי ובא], יתיב קאכיל ושתי [ישב אכל ושתה], כלומר: כל ימיו כל מה שהיה משתכר, לא היה מצמצם להצניע ליום מחר.

אמרה ליה ברתיא: לא בעית מירי למזוגא עליה, [אמרה לו בתו: האיך אתה צריך כר או כסת לישן עליו?]

אמר לה ריש לקיש: בתני! בריכי כרי [בטני ושומן שבמעז הוא לי ככר וכסת]. (7)

כי נח נפשיה [כשנטתה נפשו של ריש לקיש למות], לא שבק אלא קבא דמוריקא [לא היה לו להניח אחריו, אלא קב של כרכום].

ועל אותו קבא דמוריקא שהשאיר אחריו, קרא ריש לקיש אנפשיה [קרא ריש לקיש על עצמו]: "ועזבו לאחרים חילם".

מתניתין:

המוכר את שדהו לגוי, הרי זה לוקח (8) מן

כי אמר ריש לקיש: גמירי [ידוע], דיומא בתרא כל דבעי מינייהו עבדיה ליה, כי היכי דליחול אדמיה [ביום האחרון קודם שהורגים הם את קרבנם, עושים הם לו את כל רצונו, כדי שבכך ימחול להם על דמו], (4) ואז אעשה באלו מה שאעשה.

יומא בתרא [ביום האחרון] אמרו ליה [לודאי לריש לקיש]: מאי ניהא לך [מה הוא רצונך האחרון?]

אמר להו ריש לקיש ללודאי: בעינא אקמטינכו ואתבינכו, וכל חד מינייכו אמחיה חייטא (5) ופלגא [רצוני להושיבכם ולקשור אתכם, ולתת לכל אחד שק וחצי], כלומר: מכה וחצי מכה בשק זה.

חשבו הם כי אין זה נורא כל כך, ולפיכך הסכימו לבקשתו.

ואכן קמטינהו ואתבינהו [קשרם והושיבם], וכל חד מינייהו, כד מחייה חד חייטא, נפק נשמתיה [כל אחד מהם, משקיבל אך מכה אחת מן השק שבו האבן, יצתה נשמתו], שהיה ריש לקיש גיבור גדול, ובמכה אחת המיתם.

חרקניה לשיניה, חרק אחד מהם בשיניו.

אמר ליה ריש לקיש: אחובי קא מחיכת בי

4. נתבאר על פי רש"י; ובגליון הביאו בשם הערוך שפירש: כיון שעושים לו רצונו מתחזק דמו, ויש להן בו טעם.

5. "חייטא" הוא שק, וראה מהרש"א.

8. נתבאר על פי גירסת רש"י ופירושו, אבל התוספות והרבה ראשונים פירשו באופן אחר.

6. ראה בחידושי חת"ם סופר, שהמשיל מעשה זה לענין מלחמת היצר שהוא אוכל את בשר